

STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC

Poznámka: Zveřejněna je pouze upravená verze dokumentu z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů a aplikačních zákonů ČR).

Nejsou dotčena práva podle § 16 odst. 2 písm. e) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) oprávněných osob uvedených v § 16 a § 17 téhož zákona.

8. zasedání zastupitelstva města dne: 24.11.2022

Bod pořadu jednání: 34/1

Balíček proti drahotě – soubor opatření na pomoc lidem nejvíce postižených inflací a drahými energiemi

Stručný obsah: Soubor opatření, jejichž cílem je poskytnout bezprostřední a rychlou pomoc lidem nejvíce postižených inflací a drahými energiemi pro zimu 2022/2023. Všechna opatření jsou snadno a rychle proveditelná a zacílená zejména na občany města, kteří mají nebo budou mít nárok na příspěvek na bydlení. Konkrétně jde o odpuštění jízdného MHD pro děti z rodin pobírajících příspěvek na bydlení či přídavek na dítě, odpuštění platby školních obědů těmto dětem a poskytnutí poradenství rodinám s vyřizováním příspěvku na bydlení a s vysokými cenami energií. Opatřením pro širší skupinu obyvatel města je zavedení možnosti získat výhodnou roční jízdenku MHD i pro cestující, kteří nejsou schopni jednorázově vynaložit celou částku ceny jízdenky.

MML, Odbor vnitřních věcí

Zpracoval: Mudrá Marie - pracovník odboru vnitřních věcí

Schválil:

Projednáno: Mgr. Jindřich Felcman, Ph.D. – zastupitel
Ing. Jan Stárek – zastupitel

**Projednat ve
výboru ZM:**

Předkládá: Kšířová Anna, MUDr. - zastupitelka

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města po projednání

schvaluje

1. záměr změny Nařízení statutárního města Liberec, kterým se stanovuje Tarif městské dopravy v Liberci v rámci Integrovaného tarifu veřejné dopravy Libereckého kraje, na základě kterého bude na období do konce roku 2023 odpuštěno jízdné dětem do 18 let, které se prokáží potvrzením o tom, že jsou členy domácnosti pobírající příspěvek na bydlení nebo přídavek na dítě,
2. záměr změny Nařízení statutárního města Liberec, kterým se stanovuje Tarif městské dopravy v Liberci v rámci Integrovaného tarifu veřejné dopravy Libereckého kraje, na základě kterého osoby, které si koupily jízdenku „třicetidenní základní“ sedm měsíců bezprostředně po sobě jdoucích, získají v okamžiku nákupu sedmé jízdenky automaticky prodlouženou platnost této jízdenky o pět měsíců,
3. záměr zřízení poradenského místa, které bude poskytovat asistenci občanům města Liberec při administraci příspěvku na bydlení,
4. záměr zřízení poradenského místa, které bude poskytovat občanům města Liberec bezplatné poradenské služby v oblasti energií,
5. záměr proplácení plateb za školní obědy na základních a mateřských školách provozovaných statutárním městem Liberec z rozpočtu města, a to u žáků, kteří jsou členy domácnosti pobírající příspěvek na bydlení nebo přídavek na dítě,

ukládá

1. předložit Nařízení statutárního města Liberec, kterým se stanovuje Tarif městské dopravy v Liberci v rámci Integrovaného tarifu veřejné dopravy Libereckého kraje, se zpracovanými změnami podle výše uvedených bodů 1. a 2., do Rady statutárního města Liberec,
P: Šolc Jiří, Mgr. - náměstek primátora pro technickou správu a informační technologie
T: 25.11.2022
2. zřídit poradenské místo, které bude v souladu s výše uvedenými body 3. a 4. poskytovat asistenci občanům města Liberec při administraci příspěvku na bydlení a bezplatné poradenské služby v oblasti energií,
P: Hruška Jan, Mgr. - náměstek primátora pro městské bydlení a místní Agendu 21
T: 25.11.2022
3. předložit materiál v souladu s výše uvedeným bodem 5. do Rady a Zastupitelstva statutárního města Liberec.
P: Langr Ivan, PhDr. Mgr., Ph.D. - náměstek primátora pro kulturu, školství a cestovní ruch
T: 25.11.2022

Důvodová zpráva:

Vizte, prosím, přílohu č. 1.

Přílohy:

Příloha č. 1 – Balicek_proti_drahote_ZML_2022-11-22

Důvodová zpráva

Inflace dosáhla v říjnu roku 2022 rekordních 15,1 % oproti cenám v říjnu roku 2021.¹ Zásadní zdražení se týká především cen energií, ovšem inflace se razantně promítá i do cen základních životních potřeb, především potravin. V létě se meziročně zvedly ceny např. těchto vybraných základních potravin takto:

- mouka: 64,1 %
- chleba: 29,9 %
- polotučné trvanlivé mléko: 40,2 %
- máslo: 60,9 %
- ostatní jedlé oleje: 66,2 %.²

Inflace tak dopadá především na nízkopříjmové domácnosti, u kterých ceny základních životních potřeb (bydlení a potraviny) tvoří největší podíl na výdajích.

Inflace má ovšem i paradoxně pozitivní dopady na veřejné rozpočty. Vlivem mnohem většího daňového inkasa jsou příjmy státu i územních samosprávných celků razantně vyšší. Příjmy Statutárního města Liberec tak dle oficiálního portálu Ministerstva financí ČR přesáhly už v září částku předpokládanou pro celý rok 2022.³

období: 09. 2022 částky v: tisících

ZÁKLADNÍ UKAZATELE

PŘÍJMY KONSOLIDOVANÉ	VÝDAJE KONSOLIDOVANÉ	SALDO KONSOLIDOVANÉ
Schválený rozpočet (celorok): 2 411 428 tis. Kč	Schválený rozpočet (celorok): 2 683 123 tis. Kč	Schválený rozpočet (celorok): -271 695 tis. Kč
Skutečnost: 2 472 435 tis. Kč	Skutečnost: 2 239 762 tis. Kč	Skutečnost: 232 673 tis. Kč

Už v září 2022 tak Statutární město Liberec disponovalo daňovými příjmy o 450 mil. Kč vyššími, než jaká byla v rozpočtu očekávaná skutečnost!⁴

NKS: 10

GINIS Standard - UCR

Vytvořeno: 08.09.2022 10:19:27

Název: Magistrát - Hlavní činnost

UJIXLRA0 260320200630

(eisp M)

0000ALV076X0

SOUHRNNÁ SESTAVA ROZPOČET za období 09/2022 (v Kč) - bez konsolidovaných položek -

POL	Text	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutečnost	Rozdíl	Index %
1121	Příjem z daně z příjmů právnických osob	324 000 000,00	351 000 000,00	282 562 804,93	68 437 195,07	80,50
1122	Př.z DPPO v případech, kdy poplat. je obec, s výj.	100 000 000,00	63 278 550,00	63 278 550,00	0,00	100,00
1211	Příjem z daně z přidané hodnoty	870 000 000,00	964 000 000,00	725 714 250,46	238 285 749,54	75,28
1334	Př.z odvodů za odnětí půdy ze zem.půd.fondu dle	102 000,00	102 000,00	414 653,56	-312 653,56	406,52
1335	Př.z poplatku za odnětí pozemku dle lesního záko	105 000,00	105 000,00	153 724,76	-48 724,76	146,40
1341	Příjem z poplatku ze psů	2 600 000,00	2 600 000,00	2 602 563,61	-2 563,61	100,10
1342	Příjem z poplatku z pobytu	3 000 000,00	3 000 000,00	3 851 158,00	-851 158,00	128,37
1343	Příjem z poplatku za užívání veřej. prostranství	5 000 000,00	5 000 000,00	5 217 355,00	-217 355,00	104,35
1345	Př.z poplatku za obecní systém odpad.hosp.a příj	65 000 000,00	65 000 000,00	59 162 807,58	5 837 192,42	91,02
1349	Příjem ze zrušených místních poplatků	1 000,00	1 000,00	0,00	1 000,00	0,00
1353	Př.za zkoušky z odbor.způsob.od žad.o řídič. oprá	1 500 000,00	1 500 000,00	1 063 100,00	436 900,00	70,87
1356	Př.z úhrad za dobývání nerostů a popl.za geolog.	20 000,00	20 000,00	36 120,43	-16 120,43	180,60
1359	Př.z odvodů z vybr. činn. a služeb jinde neuveden	0,00	0,00	3 450,00	-3 450,00	0,00
1361	Příjem ze správních poplatků	27 600 000,00	27 600 000,00	24 415 578,18	3 184 421,82	88,46
1381	Př.z daně z hazard.her s výj.dílčí daně z tech.her	8 000 000,00	8 000 000,00	10 854 232,25	-2 854 232,25	135,68
1385	Příjem z dílčí daně z technických her	50 000 000,00	50 000 000,00	38 642 274,33	11 357 725,67	77,28
1511	Příjem z daně z nemovitých věcí	141 000 000,00	141 000 000,00	100 000 085,74	40 999 914,26	70,92
Celkem		1 931 928 000,00	2 030 206 550,00	1 576 399 274,65	453 807 275,35	77,65
Příjmy celkem		1 931 928 000,00	2 030 206 550,00	1 576 399 274,65	453 807 275,35	77,65

¹ <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/inflacni-cil/tema-inflace/index.html>

² <https://www.kurzy.cz/zpravy/667697-mezirocni-rust-cen-potravin-opet-zrychlil-indexy-spotrebitelskych-cen-inflace-podrobne/>

³ <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00262978/prehled?rad=t&obdobi=2209>

⁴ Oficiální výstup z účetnictví města Liberec (vytvořeno 8. 9. 2022).

Za této situace je morální povinností města pomáhat nejpostiženějším občanům a část z neočekávaných příjmů jim vrátit a pomáhat jim tak překonat současnou ekonomickou krizi.

Navrhujeme proto sadu opatření, které jsou jednoduché na administraci a mohou velmi rychle a účinně vylepšit ekonomickou situaci nejchudších domácností. Navrhujeme tato opatření zavést s výhledem na nejbližších 5 měsíců pokrývajících zimu 2023.

Konkrétně k jednotlivým opatřením:

Ad 1)

Odpuštění jízdného dětem do 18 let, které prokáží, že jsou členy domácnosti pobírající příspěvek na bydlení je opatření, které přímo pomůže nejchudším rodinám. Na základě předložení rozhodnutí Úřadu práce o poskytnutí příspěvku na bydlení nebo přídatku na děti bude dětem z těchto domácností nahrazena předmětná sleva na jejich jízdní doklad.

Aniž by bylo nutné administrovat speciální pomoc či dávku, toto opatření se naváže na v současné době nejvíce vhodné sociální opatření zajišťované státem, a to poskytnutí příspěvku na bydlení. Současně je navržena i vazba na přídatek na dítě, který může pokrýt potřebné specifické situace, kdy dítě žije v domácnosti bez nároku na příspěvek na bydlení, ovšem stále s ekonomicky složitými poměry.

Ad 2)

Toto opatření směřuje pomoc k širší skupině obyvatel, tedy všech klientů DPMLJ, kteří využívají předplacené kupony, ale nemají dostatek volných prostředků, aby byly schopni pokrýt jednorázový výdaj na mnohem výhodnější roční kupón. Opatření tak spočívá v ročním kupónu „na splátky“. Tím se zajistí, že tento výhodný roční kupón bude dostupný i pro chudší lidi, kteří v souvislosti s ekonomickou krizí nemají dostatek volných prostředků.

Ad 3)

Klíčové opatření proti současné ekonomické krizi spojené s vysokými cenami energií je příspěvek na bydlení poskytovaný státem. Administrace této dávky je ale poměrně složitá a z toho důvodu jí pobírá jen asi jedna čtvrtina ze všech oprávněných osob.⁵ Úřady práce administrující tuto dávku jsou přetížené a nemají kapacitu poskytovat klientům dostatečné poradenství.

Poskytování poradenství v oblasti této dávky je tak pro město Liberec zdaleka nejvýhodnější možnost, jak pomoci svým občanům, přitom se ovšem využijí peníze státu. Při Odboru školství a sociálních věcí, popř. při Centru bydlení Liberec je tak vhodné zřídit poradenské centrum, které bude občanům Liberce pomáhat s přípravou žádosti o příspěvek na bydlení. Tyto žádosti tak budou předkládány na Úřady práce perfektní, tím zvýší kapacitu Úřadů práce a zvýší podíl lidí, kteří o tuto dávku zažádají úspěšně.

Město Liberec může pro zajištění činnosti poradenského centra využít především objednávku služeb u neziskových organizací specializujících se na humanitní oblast. Ty jsou schopné velmi rychle a operativně poskytnout a zaškolit konzultanty v dané oblasti, bude-li objednávka této služby s nimi korektně projednána.

Výhodou tohoto opatření je navíc vazba na opatření č. 1 a č. 5. Obyvatelé města se dozví o zřízení poradenského centra v souvislosti s možností získat úlevy na jízdném v MHD a úlevy v platbě školních obědů. To zvýší jejich motivaci poradenské centrum využít a využít tudíž o příspěvek na bydlení. Jde tak o opatření z pohledu nákladů města nenáročné, přitom může výrazně přispět k tomu, že mnoho lidí neskončí po nadcházející zimě v exekuci.

⁵ Viz Daniel Prokop: „Příspěvek na bydlení by mohlo podle výzkumu pobírat patnáct, dvacet procent domácností a využívá ho asi čtyři, pět procent. Důchodci o tom často ani neví, pro rodiny s dětmi je velmi těžké o to požádat – teď se to zjednodušilo. Hodně to naráží na nízkou informovanost.“ Zdroj: <https://ct24.ceska televize.cz/ekonomika/3522812-o-prispevky-na-bydleni-nezadaji-vsichni-kteri-maji-narok-rika-sociolog-prokop>

Ad 4)

Pro mnoho lidí je velmi složité se zorientovat na dnešním trhu s energiemi, pochopit vyúčtování či dopisy jejich obchodníka s energiemi, kterými jsou jim měněny podmínky. V souvislosti s poradenstvím v těchto účetních otázkách je přitom možné lidem sdělit i návody na základní technická opatření, kterými si mohou spotřebu energie snížit. Za tím účelem už zřídila některá města poradenská centra – např. Roudnice nad Labem.⁶ Opět jde o opatření z pohledu nákladů města nenáročné, přitom může výrazně přispět k tomu, že mnoho lidí neskončí po nadcházející zimě v exekuci. Pro zajištění konzultantů lze využít buď neziskového sektoru, popř. oslovit experty na dané téma evidované Ministerstvem průmyslu a obchodu.⁷

Ad 5)

Tím nejjednodušším nástrojem pro samotné město Liberec, jak pomoci lidem v současné krizi, je odpustit jim náklady na základní služby poskytované právě městem. Nedává smysl, aby stát na jednu stranu lidem poskytoval dávky, a na druhou stranu od těchto lidí buď stát či územní samospráva zároveň peníze za své základní služby inkasovaly.

Typickým případem je platba za školní obědy. Dle konzultací s administrátory současně probíhajícího dotačního programu státu „Obědy do škol“ je tento program zaměřen na užší segment dětí, než jsou děti z domácností pobírajících příspěvek na bydlení. Zřízení poradenského centra dle bodu 3. umožňuje jednoduchý mechanismus, dle kterého se děti z těchto domácností prokáží příslušným podkladem a na základě toho udělí město Liberec jakožto zřizovatel základních a mateřských škol pokyn, dle kterého budou poplatky za obědy pro tyto děti účtovány městu.

Odhadované finanční dopady na rozpočet města

Na základě požadavků vznesených na jednání předsedů klubů je zde doplněn odborný odhad nákladů na rozpočet města vycházející z dat České statistického úřadu:

Demografická východiska

Dle odborných zdrojů má nárok na příspěvek na bydlení 15 – 20 % obyvatel. V současnosti ho ale využívá jen 5 %.

Počet obyvatel města Liberec s nárokem na příspěvek na bydlení: 15 – 20 000.

Lidí nad 65 let je v ČR cca 21 %. Ve skupině lidí s nárokem na příspěvek na bydlení lze odhadovat jejich nadstandardní zastoupení, tedy 35 %.

Cca 45 % obyvatel v ČR žije v domácnostech, kde jsou děti. Ve skupině lidí s nárokem na příspěvek na bydlení lze odhadovat jejich nadstandardní zastoupení, tedy 55 %.

Zbýlých 10 % obyvatel s nárokem na příspěvek na bydlení jsou dospělé osoby v domácnostech bez dětí pod 65 let.

Počet obyvatel města Liberec s nárokem na příspěvek na bydlení, které jsou členy domácností s nezletilými dětmi: 55 % z 15 – 20 000 = 8 – 11 000.

Z toho připadá na nezletilé děti cca 40 %, tzn. zhruba 3 – 5 000 dětí.

Dle optimistického scénáře se předpokládá, že počet žadatelů o příspěvek na bydlení se po implementaci balíčku proti drahotě zvýší z 5 % na 15 %. Balíček proti drahotě a související slevy města se tak budou týkat 3 000 dětí.

Náklady na opatření č. 1

Platit za MHD musí pouze děti od 6 do 18 let. Tedy z celkových 3 000 dětí 2000 dětí.

⁶ <https://www.roudnicenl.cz/samosprava/aktuality/prijdte-se-poradit-o-energiich-na-roudnickou-radnici>

⁷ <https://www.mpo-enex.cz/experti/>

DPMLJ nemá přesnou statistiku ohledně podílu dětí využívajících MHD. Dle odborného odhadu jí využívá cca 50 % dětí. Jejich celková měsíční útrata je odhadnuta na výši měsíčního kupónu, tedy 132 Kč.

Výpočet: $1\ 000\ \text{dětí} * 132\ \text{Kč} * 5\ \text{měsíců} = \underline{660\ 000\ \text{Kč}}$

Náklady na opatření č. 2

Horní hranice nákladů je vypočtena na 10 mil. Kč – platí pro situaci, kdy by všichni klienti DPMLJ nakupující měsíční kupón využili jeho překlopení na roční.

Realistický odhad, při zohlednění toho, že ne všichni si nakupují měsíční kupóny pravidelně a využijí této slevy, je stanoven na 7 000 000 Kč.

Náklady na opatření č. 3

Předpokládá se objednání služeb 3 konzultantů se mzdovými náklady 70 000 Kč / měsíc (včetně DPFO a odvodů) na první dva měsíce, následně na další tři měsíce postačí již jen 1 konzultant.

$3\ \text{konzultanti} * 2\ \text{měsíce} * 70\ 000\ \text{Kč} = 420\ 000\ \text{Kč}$

$1\ \text{konzultant} * 3\ \text{měsíce} * 70\ 000\ \text{Kč} = 210\ 000\ \text{Kč}$

Celkem: 630 000 Kč

Náklady na opatření č. 4

Předpokládá se objednání služeb 1 konzultanta na poloviční úvazek se mzdovými náklady 60 000 Kč / měsíc (včetně DPFO a odvodů).

$1\ \text{konzultant} * 5\ \text{měsíců} * 60\ 000\ \text{Kč} = \underline{300\ 000\ \text{Kč}}$

Náklady na opatření č. 5

Z celkových 3 000 dětí jich mateřskou či základní školu navštěvuje 2 500.

Platba rodin na jeden oběd je ve výši 25 Kč.

$2\ 500\ \text{dětí} * 25\ \text{Kč} * 22\ \text{pracovních\ dní} * 5\ \text{měsíců} = \underline{6\ 875\ 000\ \text{Kč}}$

CELKEM ZA BALÍČEK PROTI DRAHOTĚ = 15 465 000 Kč

NÁVRH FINANCOVÁNÍ: Využití finančních prostředků ze zcela bezprecedentních a mimořádných daňových příjmů města, které město získalo na úkor jeho obyvatel kvůli vysoké inflaci – za rok 2022 cca **500 – 600 mil. Kč**.